DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GERANT
Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường
Nº AY 109

SỐ 1029 NĂM THỨ MƯỜI MỘT MỖI SỐ 4 XU 丁丑年正月廿四日 NGÀY THỨ BẢY 6 MARS 1937

TIẾNG-DÂN
La Voix du Peuple
聲 民

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP		NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	8$00
Sáu tháng	2.80	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Tiền báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương lượng trước.

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ : thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY

BÁO-QUÁN
Số 123, đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép nói số 62
Giây thép : TIENGDAN HUE

Việc gì có dự bị trước thì không hoạn sau.

Phó Duyệt

Đối với cuộc

Nhật-Đức hiệp-định

Đọc bài thuật cuộc đàm-thoại của quan cựu Toàn-quyền với cụ Sào-Nam (đăng T. D. số 1027), thì đối với cuộc «Nhật-Đức hiệp-định» gần đây, quan cựu Toàn-quyền cũng nhận rằng người Nhật có ý dòm dỏi xứ Đông-dương Pháp thuộc này...

Lời ông Varenne nhắc cho ký giả nhớ lại một câu của ông E. Babut đã nói trong «PHÁP-VIỆT TẠP-CHÍ» :

« Dầu thế nào cũng chưa phải nay mai mà trên ải Nam-quan đã thấy bóng cờ mặt Trời đâu.... »

Câu ông Babut nói đó cũng như câu cụ Sào-Nam : Nhật chưa chắc nuốt ngay được nước Tàu, vì Tàu có bè Nga, Mỹ can thiệp....

Tuy vậy, cái thuyết «Nhật dòm Đông-dương» thì đã có nhiều thuyết chứng cho lời nói của ông Varenne là chân thiệt. Nhân tiện ký-giả xin thuật vài đoạn trong bài «Tô-Nga quốc-phòng tân-văn» mà người Tàu đã dịch :

«Nhật-Đức hiệp-định» ngày mới khởi đầu (tháng 11 năm ngoái), còn giữ bí mật, nhưng không lâu thì cuộc đồng-minh ấy thực-hiện.

Đều đáng nực cười là Ngoại tướng Nhật-bản Hữu-Điền thanh-minh với đại-sứ Nga rằng : Nhật-Đức hiệp-định, không phải phản-đối Tô-liên, chỉ phản-đối chủ-nghĩa cộng-sản thôi.... Câu nói «che tai trộm lạc» đó, dầu không phải nhà ngoại-giao cũng biết là câu nói dả dối.

Chúng ta còn nhớ cuối mùa hạ năm ngoái, quan Đức Lôi-bằng-Na phụng sứ mạng sang Viễn-đông, quan báo Đức tuyên bố rằng họ Lôi chuyến đi này về tánh-chất cá-nhân. Nhưng một nhà ký-giả Tô-liên ở Bá-lâm đã nói rõ nhiệm-vụ của Lôi tướng quân là cốt đi tìm chỗ thực-tế «so sánh quân lực Tô-Nga với quân-lực Nhật-bản».

Kế đó một ký-giả tờ báo Mỹ «Herold Tribune» ở Bá-lâm, căn cứ vào tài-liệu đích-xác, thuật lời đàm-thoại ấy có nói : Bằng theo lời báo-cáo của họ Lôi thì lãnh-tụ quân-giới Đức so trước đã ổn định hơn nhiều. Nhựt đán khai chiến với Nga, thì có Nhật giúp kín, kết-quả cuộc đàm-phán ở Đông-kinh, sẽ tìm cách làm cho bền chặt thêm.

Theo tin tức trên thì dầu bề ngoài nói phiếm là phản cọng, thực ra Nhật-Đức đồng-minh, cốt cũng đi cho tới cái mục-đích xâm-lược.

Tờ báo của đảng bảo-thủ Anh, trong nhịp Nhật-Đức hiệp định, luôn luôn số nào cũng phụ lời phê-bình. Báo ấy nhận rằng cuộc hiệp-định của Nhật Đức, nếu bằng theo trên tinh-thần mà không cứ vào hình thế, thì như là «Nhật-Đức đồng minh phản Nga». Nhật Đức phản Nga, cái đó không nghi ngờ gì nữa, song nếu nhận cuộc câu kết ấy, chỉ trong mục đích và phạm vi «phản Nga» thì lầm to :

Gần và năm nay, những sự biến đã xảy ra bày tỏ cho chúng ta thấy cái kế hoạch xâm lược của Nhật Đức, to tác là thế nào ! Mà chính hai nước ấy đã bắt đầu duỗi tay ra thi ngọn cái hiếp, nào có hạn định một Tô-Nga mà thôi đâu, bấn có nhiều quốc-gia vẫn làm mục phiêu cho chính sách xâm lược ấy....

Dư luận các nước, đối với cuộc Nhật Đức hiệp định, đại để đều phát biểu luận điệu như trên, chính nhà ký-giả của «Mỗi Nhật điện tín» trú ở Paris cũng viết :

Nhân sĩ Paris nhận rằng điều ước phản Nga của Đức Nhật, sẽ khiến cho tình thế quốc tế thêm mối rắc rối rất nghiêm trọng, nghiêm trọng không kém gì cuộc «Đức quốc tăng binh» và «kéo quân vào xu vực phi chiến ở sông Rhin» có thể gây ra cuộc Âu chiến thứ hai....

(Xem qua trang 2 cột 3)

Đón tiếp ông Godard tại Truồi (Thừa thiên)

Độ trên 3.000 người đón xe ông Godard, chào theo kiểu bình dân — Đại sứ hứa sẽ xét đều kêu nài — Ông bà Đại-sứ cho bọn nghèo rách kẻ vài ba cắt bạc

Chiều ngày chủ nhật 28 Février, ông Godard từ Huế vào Tourane. Lúc 2 giờ rưởi đi ngang qua Truồi, nông dân, phụ nữ và học sinh, chừng độ trên 3 ngàn người đứng dọc theo đường thiên lý để đón rước, đưa nắm tay ra chào, rất có trật tự. Ông Godard thấy công chúng dơ tay chào, ông liền xuống xe đi bộ, công chúng có cử 2 người đại biểu để tiếp chuyện và đưa ba tờ thỉnh cầu, ông coi thật kỹ có ý cảm động, rồi hỏi từng câu một, nên hai người đại biểu được bày tỏ những nỗi thống khổ của nông dân. Ông có hứa sẽ xét những đều thỉnh cầu ấy. Lúc đi ngang qua đoạn nông dân quần rách, áo xài, ông và bà Godard động lòng có cho mỗi người đói ba giác, chừng hơn hai chục bạc, rồi mới lên xe đi.

Pn. V.

CHUYỆN ĐỜI

Tin báo sai hữu ý và vô ý

Tôi còn nhớ độ nào tôi được xem một phim chớp ảnh đề là «La folle aventure» trong có kể chuyện một bạn đồng nghiệp mà tôi nghĩ cũng ly kỳ mà điên cuồng thật. Chàng ta là một nhà phóng sự có biệt tài làm ở một tòa báo bên Ba-lê mà được lãnh việc qua Thụy sĩ điều tra một vụ án sát. Vì cái vụ án mạng này là một vụ rất quan hệ, làm náo động dư luận hoàn cầu, nên nhà báo cũng chú trọng lắm. Mỗi buổi khuya nhà báo vẫn chờ tin cuối cùng ở Thụy sĩ gởi về rồi mới cho báo lên khuôn. Vì vậy mà đến giờ ấy là nhà phóng sự ở Thụy sĩ nói điện thoại về, và mỗi một cái tin gì nói điện thoại như vậy là nhà báo cho sắp chữ lớn, nào tin những cái đã rất to, làm thế nào mà khám phá ra được vụ án sát này, gặp gỡ thủ phạm ở đâu, sau thủ phạm lên tàu bay muốn trốn.. thì nhà phóng sự cũng cỡi tàu bay đuổi theo thế nào v. v.. Người đọc thấy vậy phải nhận rằng nhà phóng sự kia đã tốn rất nhiều công phu và rất mệt nhọc với nghề. Không ngờ bao nhiêu những chuyện chàng nói điện thoại về nhà báo đều là chuyện chàng đặt ra hoặc góp nhặt tin tức loanh quanh đó rồi phóng đại ra, mà vẫn ngồi yên trong phòng hút thuốc lá, chớ không hề cỡi máy bay đi đâu cả. Rồi tình cờ gặp thủ phạm, một vụ nhân, nhà phóng sự lại dâng đi với người này rồi từ đó ở nhà báo biệt vô âm tin.

Đó là một cách làm việc của một bạn đồng nghiệp bướm. Nhưng cái bướng đó nhờ sự khôn ngoan, lanh lợi, nhờ cái trí tưởng tượng đúng với sự thực, nên nó cũng có chỗ khả dung vì nó không sai với sự thực cho mấy. Và dầu có sai nữa cũng không phải vì dụng ý. Đến như dụng tâm mà bướm mới thật là không thể dung. Buồn thay nào người ta nói một đường mình lại thuật ra một ngả, một chuyện trắng mà mình đổi nó ra đen, thì hẳn là cái lương tâm nhà nghề không còn tý nào, mà khiến cho người đời không làm sao tin được. Ví như nói chuyện nội loạn Tây ban nha : cũng một trận đánh ấy mà cái tin bên loạn quân thì nói loạn quân thắng, mà bên chính phủ thì nói chính phủ hơn ! Cũng một trận đánh mà cả hai hoặc đều hơn hoặc đều thua thì tin thế nào ? Lại trước kia khi Madrid chưa thất thủ, hôm nay thấy loạn quân kéo đến cách 6 cây số ! bữa nữa thấy nói còn 10 cây số nữa thì loạn quân kéo đến Madrid ! Té ra đi đánh giặc mà lại kéo binh thụt lùi là nghĩa thế nào !

Hết chuyện Tây-ban-nha đến chuyện nước Ý. Nước Ý từ khi dùng võ lực chiếm được nước A, làm cho A hoàng phải phiêu lưu hải ngoại, kinh thành Addis-Abeba về tay người Ý, thì vua nước Ý lại tự tiện xưng mình là hoàng đế cả nước A, và đặt một vị phó vương Ý bên ấy. Từ ấy nhằm nay dân các tàn quân của A hoàng và các tiểu vương có bất bình cho chính thể mới ở A đến đâu, có âm mưu vận động thế nào, người Ý cũng công nhiên tuyên bố với hoàn cầu rằng ngày nay bốn phương yên lặng, nước A đã khôi phục lại cái nền hạnh phúc thái bình ở dưới lá cờ vua Ý. Nói vậy, thì mình ở bên này quả địa cầu cũng biết nghe vậy thôi. Không ngờ mới hôm vừa rồi đây phó vương Ý là thống chế Graziani suýt phải về chầu Diêm vương dưới âm phủ vì mấy quả bom của dân A đánh rơi... thì ta mới biết bao nhiêu cái văn chương ca tụng thái bình ở A, toàn là láo cả. Như thế thì bảo tin làm sao cho được chớ !

Tin ở xứ văn minh vậy đó, còn tin ở báo ta vô ý sai đến gì thì thơ cải chính lại như bướm bay có cái thiệt họ cũng cải. Nhịp đón ông Godard vậy nhiều tin quá, nhà báo vô ý có chỗ lầm, tưởng bạn đọc cũng nên tỏ lòng rộng rãi một tí.

Lạc-rằng

Cùng bạn gởi bài

Có tiếp được mấy bài nói chuyện nhà mô phạm bày lễ tạ trường, cùng bài cờ bạc v. v., đại lược giống nhau, đăng 1, 2 chuyện, không thể đăng hết.

T. D.

SỬ-LIỆU CẬN-ĐẠI

BA NĂM HỘI CẦN-VƯƠNG
ở Quảng-Nam (1885 - 1887)

(Tiếp theo kỳ trước)

Bắt đầu lập tỉnh mới

Quân chủ nước ta về khoảng sau thời Cần-vương, thay đổi dễ dàng, nên nhân tâm bình như lạt lẽo (cụ này có lẽ chưa biết chánh thể dân chủ cọng hòa trên thế giới thì phải), chớ lúc bấy giờ quan trọng lắm. Người ta nói « nhất nhật vô vương, bá lãnh đảo huyền », mà thật có như thế. Sau chuyện chiếm Sơn phòng và lấy tỉnh, và ông Sơn Trần bị tử hình, nhân tâm xao xuyến, phần thì bọn thân sĩ lỡ cuộc không chỗ an thân, phần thì trộm cướp nổi lên lung tung, nay đốt nhà này, mai cướp nhà khác. Ông Hường Hiệu thừa nhịp ấy mới cả tập mau chóng :

Ông Hường có vào nhà ông Tế (vì ông thầy cả trong tỉnh hiện ở nhà dạy học) kể rõ tình thế phải khởi nghĩa, ông Tế từ rằng mình già, chỉ ở nhà giạy học, không dự việc gì, nhưng học trò thì tùy họ. Thân hào lúc ấy theo đông, ai không theo cũng bị ép. Không bao lâu mà lập thành tỉnh mới tại Trung-lộc huyện (Quế-sơn ngày nay). Còn các nơi thì phân cồn đóng lũy, có đặc đủ các quan chức, luyện tập hương binh, rèn đúc khí giới, nghiêm trị quân trộm cướp (dầu tiên có chém tên quyền Xa ở Tam kỳ là một tên độc ác có tiếng). Qui mô lúc mở đầu xem cũng có lẽ lối khả quan, nên oai lệnh thi hành khắp cả tỉnh, cũng có dồn quân Triều và lính Pháp đánh một đôi trận, dầu quân khi không địch lại song cứ hiểm phòng thủ, kéo dài được một độ. Trong đám nghĩa hội, người ta chỉ phục ông Tán Hàm (tức Tiểu-la), tuổi nhỏ mà có qui hoạch lại thạo việc binh, nên sau ông Cần Nguyễn-Thân tiếc tài mà không giết, thường nói với người rằng « Ấm Hàm là người trí binh ».

Đến đây vừa bữa cơm tối, khách chủ cùng ăn.

Nước cờ sai thứ nhứt cho đến hỏng luôn — Bị thua trận đánh Quảng-ngãi

Ăn xong, ông già còn sai bọn con thắp hương giường thờ và sai bảo thầy tớ về chuyện theo nước ruộng . . . rồi ngồi lại nói tiếp :

Đầu tiên nghĩa hội mới lập thành lại có tỉnh mới, oai lệnh nghiêm minh, nhân tâm cũng phục, nhưng một việc đánh Trà-kiệu không thành, đã là thất trước, lại thêm trận đánh Quảng-ngãi, dồn thêm một cuộc thất bại mà nhân tâm không còn tin cậy gì nữa, cho đến ngày tan.

— Trận đánh Quảng-ngãi, nguyên nhân và kết quả thế nào ?

— Nguyên lúc đầu Quảng-nam, Quảng-ngãi và Bình-định đều có hội cần-vương cả (Quảng-ngãi thì cử Đình, tú Tấn, Bình định thì Mai-xuân-Thưởng), định liên lạc nhau, nhưng sau đó ông Nguyễn Thân giết cử Đình ; tú Tấn lại theo bên Triều.

Nghĩa hội Quảng nam muốn chinh phục Quảng-ngãi để thông với Bình-định, cái việc mượn cớ để khiêu chiến mới là buồn cười :

Nguyễn Quảng ngãi có ông Ấm Loan (có đoạn lịch sử nói sau) theo Nghĩa hội Quảng nam, Quảng ngãi tư ra bảo giao Ấm Loan. Ông Phan Địch người Quảng nam (làng Tây lộc cùng họ với cụ Phan-châu-Trinh) lại làm Tri phủ ở Quảng ngãi, Nghĩa hội Quảng nam buộc phải giao ông phủ Địch về thì ngoài này mới giao Ấm Loan, Quảng-ngãi không chịu. Thơ từ qua lại nói khiêu khích nhau, Quảng nam mới bàn dùng võ lực chinh phục, nhưng ông Nguyễn Thân không nhượng bộ. Trong bức thơ Quảng ngãi gởi ra, tôi nhớ một đoạn :

« . . . Hiện trong tỉnh tôi, thành quách thì dân ta ở yên, ruộng đất thì dân ta cày gặt, các phủ huyện vâng mệnh Triều đình (Tri-phủ Phan Địch là một), không có Tây là nào hết. Còn quí tỉnh tự xưng là phụng dụ nhương di, mà Trà-kiệu, Đà-nẵng, y nhiên ngoại nhân chiếm cứ, không làm sao được những nơi ấy, mà trở lại tăng bức tỉnh tôi, tuân dụ thế sao ? khởi nghĩa thế sao ? Cái gương nhà Ấn không xa, xin quí hội tự toan lấy....

(...現吾轄城郭則吾民居住，田野則吾民耕穫，縣府縣皆朝廷命官（潘迪其一也），貴省自稱奉除攘夷，乃茶蕎沱江，依然外人占據，不此之圖而私相凌迫，遵諭謂何，起義謂何，殷鑒不遠，惟貴會其圖之...) (1)

Hội Quảng nam có bức thơ trả lời, thơ này tôi chỉ nhớ có một câu « áo mão mà muốn chiến » (衣冠

(1) Ông lão chỉ đọc giữ Hán, ký giả dịch lại, câu đối và bài thơ sau cũng thế.

Xem qua trang 6 cột 3)

TẤN THẢM KỊCH VÌ ĐÓI

An vụng cơm, bị đánh chết !

QUẢNG-NGÃI. — Tên Nuôi, độ 14, 15 tuổi, con nuôi của Bốn Bò, người làng Vạn xuân, huyện Nghĩa hành, vì năm ngoái mùa màng mất, cả gia đình của Bò, chỉ ăn lưng ăn vơi, sống lần hồi qua bữa, nên Nuôi cũng đói khát. Tuy thế, hằng ngày Nuôi cũng chăn bầy bò tới 9, 10 con.

Sáng bữa 9 tháng Giêng ta (19-2-37), Nuôi cùng 5, 6 bạn «đồng nghiệp», chiến lệ lừa bò cho ăn vào gò Hóc dâu, thuộc bộ làng Vạn xuân. Nuôi lần thần đi kiếm trái cây hái ăn, rình thấy 4, 5 người cắt lá ở làng Thi phổ, phủ Mộ đức, có dấu mấy gói cơm vào xó bụi. « Cọp đói gặp mồi », bỏ qua không được, Nuôi lén xách mở ăn. Tưởng là ăn cơm để sống, chẳng ngờ khi đương ăn, vừa bị một người (không biết tên) trong bọn cắt lá ngó thấy, đuổi theo. Nuôi chạy không nổi, bị tên ấy bắt, đánh mấy tát tai, Nuôi té xỉu xuống, rồi chết liền tại trận ! Bọn chăn bò ngó thấy, la làng, tên sát nhân ấy bỏ chạy vào rừng rồi trốn.

Được tin, lý hương Vạn xuân đem dân tới tiếp, một mặt bắt cả bọn cắt lá giữ lại, một mặt đi báo huyện. Phái huyện về khám xong, cho nhận táng thi thể người bất hạnh, sức giải bọn cắt lá về nha giam. Theo lời tiên xưng của bọn ấy, quan huyện liền tư về Mộ đức, nhờ bắt kẻ thủ phạm.

Qua bữa 24-2-37, quan phủ Mộ đức đã bắt được thủ phạm, giải giao về Nghĩa hành.

Vì một gói cơm mà bị đánh chết ! trái lại có kẻ tiêu xài phung phí, quanh năm không mó đến việc làm mà sống sướng !

DƯƠNG-LINH

VẬN-VĂN

Xuân cảm

Từ phương xuân cảnh sắc,
Khắp đông, tây, nam, bắc phải riêng
Giáp một vòng xoay quả địa cầu, [đâu.
Vẻ hoa gấm mọi màu cây với cỏ.
Đời quan hệ chúa xuân đâu có rõ,
Kiếp con người như cửa sổ, bóng câu !
Bóng thiều quang chín chục chẳng bao lâu,
Trong thấm thoát có lẽ đâu xuân mãi
Xuân đến rồi đi nào ở lại, [mãi.
Người chồng lớp tuổi tính làm sao ! (?)
Kìa những ai rượu chè, ai cờ bạc, ai ca hát, ai đi đâu,
Giấc xuân mộng há cùng nhau say quịt đó ?
Phải phấn đấu với cái đời sống khó,
Anh, chị, em nên ngó lại mà coi.
Cái xuân kia có mấy hồi !

Xuân đến

Ừ Xuân đã đến, đến đi xuân,
Xuân dẫu chi chi cũng nỏ cần.
Nên nước già hoài không thấy trẻ,
Gống nòi ngoan thế có sao đâu ?
Thú thơ riêng tớ hồn vơ vẩn,
Mừng tuổi kia ai khéo chúc rân.
Muốn kéo đến xuân xoay ngược lại,
Khi xuân đầm ấm khắp xa gần.

Thằng nghèo thuật chuyện tết

Mang nặng quanh năm ách quỉ bần !
Chả tiền ăn tết với chơi xuân.
Ngày hai bữa lót cơm hẩm hút,
Đêm bốn bề nghe pháo nổ rân.
Vườn gấm sở đuổ hoa đỏ tía,
Lều tranh vắng ngắt bọn xa gần.
Bực mình muốn «tống chung» cho rảnh,
Xe liều nào đâu kiểu tối tân (1).

(1) Ý nói : Làm một cái xe liều đưa nghèo đi.

D. T.

Tóm tắt các tin về Đại sứ Godard đến Huế

Về những tin ông Godard tới Huế mà bổn báo đã đăng ở 2 số trước, trong có vài chỗ lầm, nay xin đính chính như sau :

Ngày 25-2-37, đại sứ Godard đến Huế, có quan đốc lý Lavigne, quan thanh tra lao động André Bọn đi đón tiếp, còn quan Khâm sứ Guillemain thì tiếp ngài tại tòa Khâm. Khi xe Đại sứ vào tòa Khâm rồi, thì công chúng kéo theo đứng trước đường tòa Khâm mà tung hô «Godard vạn tuế» v. v.. Chiều bữa ấy, Đại sứ đi thăm sở Long thọ, thợ bãi trước giờ ấy, nên không có cuộc tiếp rước.

Trưa ngày 27 Đại sứ vào dự yến trong Nội. Còn Nam triều có quan thượng Phạm Quỳnh khâm mạng ra đón Đại sứ khi tại Thanh hóa.

Tin trước nói Đức Bảo Đại sang thăm đại sứ tại tòa Khâm là lầm.

Năm mới ! Quan phủ mới ! Lời giảng-thuyết cũng mới !

(CHUYỆN TƯƠNG HẠNG ĐIỀN THỔ Ở HẠT TUY-HÒA)

Trong thời gian năm mới năm cũ giao thừa, thì phủ Tuy hòa (Phú yên) cũng có việc giao thừa, là dân thương tiếc quan phủ cũ thăng về bộ, mà mừng quan phủ mới đến lỵ.

Năm mới quan mới dân đương sơ ước cái vẻ xuân sẽ mang đến vui mừng tới cho mình chăng!

Thì trước ngày rằm tháng giêng nầy, quan có trát đòi tổng lý hương chức và điền bộ đến nha hầu giảng, ai cũng nao nức đi nghe lời quan biểu, để đoán thời vận trong năm 1937 nầy.

Đúng 8 giờ ngày 15 ta (23-2-37), đến hầu đông đủ, thấy quan khăn áo chỉnh tề, nét mặt vui vẻ trước tỏ lời quan mới đến lỵ chào mừng hạt dân năm mới được thịnh vượng. Liền quan nói đến vấn đề tương hạng điền thổ, có những chi tiết nầy:

1) Tất cả ruộng đất trong hạt có ăn nước dẫn thủy Đồng-cam cũng không, đều nhứt tề tương hạng, chẳng hạn khoảnh nào làng nào.

2) Làm thông qui điền thổ năm 1937, chiếu theo đẳng hạng và số sào mẫu trong thông qui năm 1936. Như năm 1936, làng nào làm thông qui theo số sào mẫu trong bộ mới đạc điền, thì nay y theo đó tương hạng lên; còn làng nào năm 1936 chưa có bộ mới, làm theo bộ cũ thì nay đều có bộ mới cũng nương đó, cai chiếu theo số sào mẫu bộ cũ kê trong thông qui năm 1936 mà tương hạng lên, cốt làm sao cho rất một số bạc dự trù là được (?).

Nghe bấy nhiêu lời, ai nấy đều tỉnh ngộ, như có luồng hơi ngạt chận ngực, tan mất vẻ xuân! Tổng lý việc theo trát của quan phủ nguyên vừa sức trong lúc cuối năm (Đại thể trong trát ấy (N° 4514, ngày 24-12-36), các ruộng đất ăn nước dẫn thủy thì thuế năm 1937, tương lên hạng trên tiếp hạng thuế năm ngoái: nghĩa là năm ngoái hạng 4 thì nay phải tương lên hạng 3; năm trên hạng 5, nay tương lên 4 văn văn. Làng nào năm 1936 đã chiếu theo bộ đạc điền mà làm, thì năm nay các số hiệu ruộng đất nầy có ăn nước dẫn thủy phải chiếu lời sức mà tương lên hạng trên; còn số hiệu nào không ăn nước dẫn thủy thì cứ để y như cũ. Làng nào năm ngoái chiếu theo bộ cũ mà làm thì đến nha nhận địa bộ mới của sở địa chánh về tỉnh làm thông qui, sở nào ăn nước dẫn thủy đều tương hạng lên v... v...). mà hôm nay quan tân sao vội đổi phương pháp, xin quan minh xét lại để tiện việc thừa hành.

Quan nói quả quyết rằng: Quan phủ trước định tờ sức thế sao nên chuyện sai sai đi, nay cứ theo lời quan dạy mà làm, không cần mình sức nữa.

Có người bẩm: «Sự quan quả khéo dân tôi, nếu không mình văn thông sức thì có phăng ngại». Người thì bẩm: «Nếu không có mình văn thì chúng tôi cứ tuân theo trát sức của quan phủ nguyên, không theo lời quan nói, và quan dạy thì không lấy gì làm chứng, dân có hại dịch cũng cam».

Bẩm thưa nhao nhao, nhưng quan nhứt vị không cứ, nói hạt Tuy hòa giàu, nên tương hạng điền thổ tất cả, và các lý hương là hạng thừa hành, hãy nghe lời quan, sau điền bộ không nộp thuế, sẽ trình quan trị.

Quan truyền các thầy tổng giữ các xã lại để làm thông qui tương hạng cho xong trong 2 ngày, nếu trái lời, quan sẽ điều ra tòa Sứ nói dân và lý hương làm biểu tình (!!!).

Các xã chưa chịu làm thông qui, chờ lịnh tỉnh tòa đã. Họ đã gởi đơn hầu tỉnh, tòa, bộ, tòa Khâm và viện Dân biểu.

Họ nói theo lời quan thì điền bộ lý hương mang một cái ách rất khổ:

1) Ruộng đất không ăn nước dẫn thủy, đã không lợi bằng chỗ có dẫn thủy mà bị tương hạng lên, lấy gì nộp cho nổi là dân bất công

2) Sở địa chánh đạc lại ruộng đất, lập địa bộ, bán giấy trích lục, buộc điền bộ phải chạy mua, dân đang kêu van, nay lại thêm cái nạn tương hạng.

3) Đẳng hạng ruộng đất trong bộ cũ, nguyên tự tay nào lý định ra, phần nhiều bất công, huống chi nay hai nước dẫn thủy về, chất đất đổi khác: có chỗ xưa tốt nay xấu, có chỗ xưa xấu mà nay tốt, đương trông nhà nước một phen chỉnh lý lại, đến ấy chưa thấy thi hành, nay lại do theo hạng cũ mà tương lên thì chỗ nặng càng thêm nặng, và chỗ xưa tốt mà nay xấu, lấy gì đảm thọ thuế khóa!

4) Nếu kỳ nầy tổng lý bị quan áp bức mà làm theo thì đến kỳ thuế, chắc là rắc rối, nào là trình báo, tịch biên gia sản, bị tội bất khẳng nộp, sanh ra biết bao nhiêu sự oan khổ!!

Ở dưới triều cải cách, lại thuộc dưới chánh phủ bình dân bảo hộ, mong hai chánh phủ có lòng thương dân, trù liệu thế nào cho họ có thể sống nổi, sở nào sẽ mang cái ách kể trên!

Người có trách nhiệm thâu thuế và nộp thuế lại cáo

XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

Cuộc xổ số Đông-Pháp phát-hành lần thứ I, về năm 1937, cả thảy 900.000 vé, mỗi vé 1 đồng, chia làm 3 série : Lào, Cao-man và Trung-kỳ, mỗi série 300.000 vé. Nơi xổ định ở Hanoi theo ngày sau nầy :

7 *Mars*, 25 *Avril*, 13 *Juin* 1937

NHỮNG LOTS :

1 lot	6.000$	6.000$
1 »	4.000.	4.000
10 »	1.000.	10.000
100 »	100.	10.000
600 »	50.	30.000
6.000 »	10.	60.000
6.712 lots		120.000$

Liền sau khi xổ série Trung-kỳ sẽ xổ 5 số lớn :

1 lot	100.000$
1 »	40.000
1 »	20.000
2 »	10.000

Vé nầy đã bán ở các công sở, các nhà đại-lý như trước

Đối với cuộc

NHẬT - ĐỨC hiệp-định

(Tiếp theo trang 1)

Nhà ký giả báo Anh ở Bá lâm cũng nói rõ : cuộc hiệp định nầy, thứ nhứt là ly dán cho cái giấy Nga Pháp rời ra, thứ hai là bức dục nước Anh giác ngộ mà tán trợ cho sự yêu cầu đất thực-dân của Đức. Chính một nhà yếu nhân Đức cũng nói :

Dung cho nước khác cướp đất thực dân của Đức, chỉ lợi cho phái Pháp-tây ty-đô tuyên truyền phản Anh mà thôi.

Không chỉ thế thôi, Nhật bản cũng dòm đất thực dân của Anh, một mai mà tình hình quốc tế thay đổi, hạm đội Anh ở Địa trung hải cùng Viễn đông có chịu di động, thì đối với cái địch quốc ngấm ngầm chực sẵn đó, nước Anh sẽ sa vào cái cảnh địa bất lợi. Một tờ báo Hà-lan đã nhận rằng người Nhật cốt khêu chọc cho thuộc địa Anh phản Anh, đồng một mưu kế như nước Ý....

Đọc những tin trên thì cái lo « Nhật dòm Đông-dương » như quan cựu Toàn-quyền Varenne nói trên, không phải là không căn cứ. Huống lại gần đây, một vị đại úy Nhật ở Hà-nội bị nghi là sang dò thám tình hình, đã bị chánh phủ trục xuất khỏi Đông dương. Vì thế mà không rõ cái «balcon» Đông-dương nầy có yên lặng để cho hai dân tộc Pháp Nam ở đây ngồi ngó ra biển Thái-bình-dương không ?

«Sự đáo nan đồ tâm chuyển bình»,(1) câu thì nói đúng: việc gì mà quá sức toan liệu của người thì lòng người thản nhiên ; người Annam đối với vấn đề trên, rõ là việc khó liệu quá cái sức mình, nên phần đông không thấy ai lo. Chỉ thấy lo : nay khiêu vũ, mai hát xiếc, mốt ăn tiệc, dọc đít cua, rồi bữa kia đi nghỉ mát ! Không lúc nào cần cho Pháp Việt hợp tác hơn lúc nay.

KHỈ-ƯU-SANH

(1) 事到難圖心轉平 trong Tùy-viên thi thoại.

Kính-cáo

Đồng-bào ở Lèo và Trung-kỳ

M. VÕ-THƯỢNG-BÍCH thay mặt cho Nhà Thuốc chúng tôi sẽ đến viếng các chi-cuộc và đại-lý các Tỉnh ở Lèo và khắp xứ Trung-kỳ. M. VÕ-THƯỢNG-BÍCH được trọn quyền thay mặt chúng tôi về việc giao thiệp buôn bán và bạc tiền.

Quý ngài muốn mở chi-cuộc hay là đại lý, xin do nơi M. VÕ-THƯỢNG-BÍCH thương lượng.

Mong rằng được quý thân chủ, chi-cuộc và đại-lý chiếu cố, chúng tôi xin trân trọng cảm ơn.

Nhà Thuốc ÔNG-TIÊN
Kính cáo

Vợ chồng 50 tuổi đã ba con còn ly dị !

Ở Mỹ là xứ văn minh, những án ly dị rất dễ dàng, nay ở xứ Cồ-việt ta đã thấy phong khí ấy :

Trên đường xe hỏa Quảng-ngãi — Tuy hòa, ký giả có nghe câu chuyện rất mới như dưới :

Bà Ng. th. Tr. vợ ông Đ. Q., người phủ Tuy-hòa (Phú-yên) năm nay thiếu một tuổi đầy 50, đã được một người con trai và hai người con gái đều trưởng thành, ông chồng đã trên 50 tuổi, vì xấu máu nên tóc đã hai bạc, răng thiếu mất nửa hàm.

Ngày 15 tháng chạp, bà bỏ nhà ra đi không về ăn tết, người nhà đi tìm không gặp ; đến ngày 6 tháng giêng, người con gái thứ 2 của bà đi kiếm, gặp bà tại nhà ông D. Tr. ở Bồng-sơn.

Ông D. Tr. cũng đã lớn tuổi, làm thầy thuốc bắc, đã hai năm nay vào ở trọ tại nhà bà Tr. để làm thuốc. Thuốc ông không được đắt, mà được riêng bà chủ tin dùng...

Vì dây luyến ái giữa thầy với chủ, bà muốn báo đáp lại cái trọng ơn của thầy, nhân nhịp tết, bà đưa tiền và đồ ra giúp việc nội trợ cho thầy trong mấy ngày xuân nhật, để hưởng các thú xuân.

Người con gái đã gặp bà, nên nài mời bà về, song bà và người nhà ông T. lại muốn gây chuyện với con bà, may nhờ có vài người tại mặt can thiệp vào nên bà mới chịu về. Về tới nhà thì bà nằm vạ đề đòi giấy ly dị ! Làng, họ bên chồng bà và bên bà, ông chồng bà, khuyên lơn bà tu tỉnh, ở lại để lo việc gia thất cho mấy người con, nhà cũng dư ăn, con đã lớn, vợ chồng đã đến tuổi già, không nên để lại một trò cười cho thế gian... Dù ai bàn đổ thế nào, bà cũng không nghe. Bà gắn vào cho bà một cái giấy ly dị và vài đồng bạc để đi xe, ngoài ra con cái và của, bà không xin gì hết.

Ngày mồng 8 tháng giêng, ông chồng bà hết chỗ khuyên giải đã mang gương viết giấy ly dị !

Có người hỏi bà, bà nói thực đã 5 năm nay bà hết muốn ở trong cái gia đình họ Đỗ, nay bà đã mang tiếng đi hoang thì không mặt mũi nào mà đoàn tụ nữa...

Còn theo lời ông chồng bà : Lúc bà ra đi không lấy gì của chung trong nhà cả, bà chỉ đem theo đồ nữ trang của bà và một ít tiền bà để riêng, tính ra trên 50$, lúc bà trở về thì chỉ còn bộ quần áo bận trong người mà thôi. Tôi cũng muốn bỏ qua cho êm chuyện, tôi cũng đã già cả rồi còn để bỏ mà làm gì, nhưng bà nó không chịu.

Người ta lại nói ông T. thầy thuốc không hay, chớ đốt về môn thuốc mê nầy. Xin miễn phê bình.

SƠN-HÀ

THƠ TÍN

Cùng ô. T. I. Roon

Được bài ông gởi lại cải chánh một cái tin đã đăng trong tờ báo nọ.... Vậy ông cứ gởi ngay cho nhà báo ấy là hợp lẽ hơn, bản báo xin miễn đăng.

Ô. Ng. B. ở Đại lộc, Quảng nam

Được thơ ông cả bản chữ hán và bản quốc ngữ mà 2 bản khác nhau, nên không đăng.

Ô. Tượng sơn, Thạch hà, Hà tịnh

Được bài ông nói chuyện vị quan hưu chỉ nói làng mà không nói phủ, huyện, tỉnh nào, nên không đăng.

T. D

VIỆC TRONG NƯỚC

Một số bạc bắt bồi thường rất oan

(Lời kêu của dân làng Cồ-Liêm)

QUẢNG-BÌNH. — «Chúng tôi dân là g Cồ liêm, tổng Kim linh, huyện Tuyên hóa, nhờ nhà báo đăng đơn oan khuất dưới nầy, mong quan trên xét :

«Nguyên điền thổ làng chúng tôi, các xứ sở liên lạc, giới hạn rõ ràng, có xứ Hung-ải thuộc về công thổ, trưng khẩn trước bộ chịu thuế từ đời Gia-long, đã nhiều phen có phái quan khám đạc và có đơn xin nhiết đạc cộng là 24 mẫu.

«Đến năm Khải-định thứ 4, có cha con Đinh-Vinh người làng Qui đạt, tổng Cơ sa, tới xin ở đó để phát số trồng trọt chung quanh bờ ao bỉ, làng cho ở. Bất đồ tên ấy mưu chiếm, đặt ra khế tự gian (phân chứng những người đã quá cố), trưng đất ở xứ Hung ải.

«Lúc ấy quan Huyện (Tr. m. Đàn) đã cứu xét, quả là đất đã trước bộ, bẩm xin giao cho làng chúng tôi quân cấp cho đồng dân. Nhưng tỉnh và bộ lại cho là đất hoang chưa trước bộ, tên Vinh được thổ, chiếm cả 24 mẫu đất ấy. Làng đã có đơn hầu mấy lần, chưa được ơn trên soi xét, mà làng vẫn nộp thuế đất ấy luôn, dầu quan trên có ép nhận bạc thuế tên Vinh, làng cũng không thuận nhận, vì nhận thì sợ mất 24 mẫu đất ấy.

«Từ khi tên Vinh được giấy ở lại, cả thiện tiện đòi một tên mẫu thân. Làng trình quan, y bị phạt 12$. Ngày 18-5 ta năm ngoái, vì sự bạc thuế, làm đơn vu cho làng chúng tôi cướp nhà nó, quan về khám xét không có bằng chứng gì. Lúc đó nó vu tội cho dân làng chúng tôi là bọn Cao Thận, Đặng Dinh.., cả thảy 12 người, Huyện phải về bắt giam và bắt lý bảo giam cứu, có nha phái hiệp cùng chánh tổng đi khám nhà 12 người kia mà tên Vinh không nhìn được vật gì làm tang chứng, rõ là kiện vu.

«Ấy vậy mà huyện kết án bên làng 4 người tiên chỉ, lý trưởng, phó tổng và phó lý 20 năm, mỗi người 5 năm. Tỉnh xét không có bằng chứng, cho miễn nghị, mà bắt bồi 472$. Tỉnh tư Bộ, Bộ lại y án, thiệt là oan quá ! »

«Bổn thôn 11 người đồng ký, có lý trưởng áp triện.

Trên là trích đại lược theo trong đơn của dân Cồ liêm. Vụ nầy rõ là hiểm về sự ruộng đất mà vu kiện. Có điều khó hiểu là Tỉnh đã xét rõ việc vô bằng mà cho miễn nghị; đã miễn nghị sao lại bắt phạt một số bạc to như thế? tưởng đến công lý nên soi xét cho họ khỏi oan.

T. D.

LẠI NẠN « ĐỐT MÍA » Ở QUẢNG-NGÃI !

TIẾNG - DÂN số trước, đã đăng chuyện đốt mía, thì trưa ngày 13 tháng giêng ta (23-2-37) tại xóm Nam, làng Phước lộc, tổng Tịnh thượng, phủ Sơn tịnh, mía sở đồng canh của dân làng ấy và của Trần Mậu trong làng cũng bị chúng đốt cháy, thiệt hại có trên vài chục muống đường.

Lại tại làng Xuân phổ, tổng Nghĩa điền, phủ Tư nghĩa, ngày 28 tháng 11 ta (10/1/37), mía của La Chưởng bị đốt cháy; kế đó mấy hôm thì chòi mía Lê Võ và của Phạm Mỹ cũng bị chúng đốt.

Hiện các nhà nông có mía trồng theo dọc sông Xuân phổ, Mỹ thạnh, Nam phước và An Mỹ liền giới nhau, ai cũng đều lo ngại.

Nhà chức trách sớm trừ cái nạn ấy cho.

D. A.

Vụ kiện đã xử

QUẢNG-NAM — Ở Phủ Tam-kỳ, dân làng Xuân-hạ có dâu đơn kiện lý trưởng Lê-Văn nhũng lạm các khoản, ngày 1 tháng 8 năm ngoái, về khoản: Tư tiêu bạc lợi đá ong, bao chiếm ruộng làng, lạm thâu thuế đinh. Tòa Sơ-cấp, tuyên án ngày 6-2-37 phạt lý trưởng 3 tháng tù hoãn phạt bạc 30$, và giao ruộng đất cho làng ..»

Một cái gương cho mấy bác lý khác !

Dân

Sao lại bắt ký vào giấy trắng !

Về vấn đề hội Cứu tế sắp lập ở Quảng nam, tòa, tỉnh có hội các nghị-viên thương lượng bàn định cách thức thế nào chưa rõ, và lấy tiền về ngạch nghề nào đặng bổ vào quỹ hội Cứu tế cũng chưa có bản dự trù nhiều ít thế nào.

Không hiểu vì sao, hôm 4 Janvier 1937 quan Phủ Điện-bàn có trát gọi tất cả chánh phó tổng và lý trưởng cả 8 tổng đến rồi đưa ra một mớ giấy trắng, biểu ký làm 8 bản về vấn đề cứu tế. Quan dạy: «Tỉnh sửa vào biểu lấy ký cho sẵn, các anh cứ ký đi, quan không khi nào phiền nhiễu dân đâu (?)».

Mấy ông tổng sửng sốt, bảo : « các anh ký cho rồi » Còn mấy bác lý, bỏ thì đi

(Xem qua trang 3 cột 4)

Vấn đề trung bình

Nhân thấy nhiều tờ báo đề cập đến vấn đề trung bình, ký giả có thơ hỏi ý kiến một người bạn. Bạn trả lời vắn tắt như dưới :

« Cũng một phần tử trong hơn 23 triệu dân Đông pháp, tôi nhận việc lòng chính để gìn giữ nước nhà trong khi có một cường quốc nào đến xâm lấn là nghĩa vụ thiêng liêng.

« Nhưng ở vào trường hợp đặc biệt, ta là dân bị bảo hộ. Theo hòa ước, việc đối ngoại đã có chính-phủ Bảo hộ lo thay. Ngoài bổn phận « lo làm để nạp thuế » ta chỉ còn ăn với ngủ, vẫn là thong thả. Nhân gần đây có nhiều tờ báo đề cập đến vấn đề « phòng thủ Đông dương », nên anh muốn biết ý kiến của tôi, tôi xin mượn câu nầy trong báo « Effort » số 16 ra ngày 22 Janvier 1937 để thay thơ trả lời :

« ... Muốn luật trung bình được người Nam vui lòng hoan nghinh, thì phải làm cho họ có cái quan niệm, ít nữa cái cảm giác rằng họ tùng chinh vì một lòng ái quốc, họ nhập ngũ để binh vực nước nhà của họ, để binh vực lợi quyền cùng tự do của họ. Muốn thế, chính phủ Pháp phải làm có một việc : là do nghị viện bên chính quốc, theo cách đầu phiếu, ấn định cho họ một chính thể phân minh, chính thể Tự-trị chẳng hạn, để họ thoát khỏi vòng nô lệ lang thang nơi hung quái của Dantes tiên sinh mà thế giới không thèm đếm xỉa đến, để họ thành kẻ những công dân có quyền lợi cùng tự do mà cái tên qui ấy đã qui định ».

Ý kiến về việc trung bình của người bạn tôi như thế, đăng ra mặt báo.

R. L.
(Một độc giả)

TRẺ CON GẦY ỐM NGUYÊN NHÂN VÌ ĐÂU ?

Nhiều đứa trẻ thân thể gầy ốm, mặt mày xanh vàng, bụng to và thường có sán, đêm ngủ nằng khóc, thường có ghẻ nài, xét ra bởi những nguyên nhân sau nầy :

Bẩm thọ thiên nguyên yếu ;
Trong mình có độc bởi những bệnh di truyền ;
Tỳ-vị bị tích trệ bởi bú mớm không thường ;
Ăn những thức ăn khó tiêu, hoặc sống lạnh.

Muốn bồi bổ thiên nguyên, tẩy tích trệ, bổ tỳ vị, trừ ghẻ nài, lọc máu độc, để cho thân thể mập mạnh, khí huyết đầy đủ, da thịt nở nang, gân xương cứng mạnh, nên cho dùng :

THUỐC BỔ TRẺ CON
HIỆU CHỮ THỌ
MỘT CHAI 0$60

Nhà Thuốc VĨNH - THỌ TOURANE

HỘI CHỢ HUẾ 1937

Năm nay hiệu bán máy vô tuyến điện PHILIPS RADIO được độc-quyền làm quảng-cáo cho các nhà buôn bằng máy truyền-thanh PHILIPS trong hội-chợ.

Các nhà kỹ nghệ và nhà buôn nên hỏi cách thức tại :

SOCIÉTÉ COMMERCIALE ANNAM — LAOS à HUÉ

Sữa
NESTLÉ
hiệu CON CHIM

Sức khoẻ của trẻ con
Nhiều chất bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

Núi Ngự sông Hương có thú chi vui...

Dĩa hát

điệu Huế

TUYỆT-DIỆU đến bực nào,
Qui ngài đã rõ.

Nay xin giới thiệu thứ máy hát mới về, giáng đẹp; trên nắp để được 8 dĩa, đi đâu mang theo rất tiện, chạy hết dĩa máy tự đứng, giây thiều lớn (22mm) mà giá chỉ có 12$. Cũng có thứ thường giá 7$ và 9$.

Mme *H. Richard*, 87, rue Gia-long, HUẾ
ĐẠI-LÝ Ở TRUNG-KỲ
máy và dĩa hát BEKA
Các thứ đờn tây của hiệu COUESNON - Paris
Có cả máy chụp hình và ciné bán giá như bên Pháp
CATALOGUES biếu không

TA NÊN ĐỂ Ý

Xin giới thiệu các Ngài, nếu muốn bỏ thuốc phiện mà chóng bỏ được, người lại không mệt nhọc, lại không sinh bệnh, thì uống ngay thuốc cai NHA PHIẾN HOÀNG-VĂN-ẤP hút sặng thế nào chỉ 5 hay 10 lọ là bỏ ngay được chính tôi là Lê-xuân-Nguyên ở làng Lạc-thiện poste Linh-cảm tôi đã mua đếp các người làng tôi thì 10 người đã bỏ được, người vẫn béo tốt khỏe mạnh, vì lòng tôi thấy hút thuốc này là một cái hại cho gia đình nhiều nỗi, thì tôi thay mặt các bạn cám ơn, và nhờ ông chủ đăng bài này lên báo, để mọi người biết mà dùng, vì có thứ thuốc cai NHA PHIẾN công hiệu và có ích cho đồng bào thì ai định bỏ thì nên dùng thuốc này, tôi được ơn, ông có lời, vậy ai ở gần tôi muốn mua thì tôi mua đếp giá 1$40 1 lọ, còn ở xa cứ gởi thư về HOÀNG-VĂN-ẤP 47 Ninh-Xá BẮC-NINH (Tonkin) mà mua, đây theo bài của người ta tôi đăng, vậy ai muốn bỏ được mau chóng xin cứ tin đúng khắc rõ, còn nói thần nói thánh như mọi người thì bản hiệu không dám nói, vậy mua gởi ít tiền còn, linh bảo giao ngân.

Việc Thế-giới

NHẬT
Ngân sách

Đông-kinh, 27-3 — Hôm qua Chánh phủ có trình Hạ nghị viện một bản dự luật sửa lại ngân sách do Chánh phủ Cương điền dự trù. Ngân sách sau là 2.815.300.000 viên, ít hơn ngân sách Cương điền 223.313.000 viên.

ANH
Tại Hội đồng Bất can thiệp

Londres, 26-2 — Người ta nói rằng đến thứ hai Hội đồng sẽ nhóm và sẽ thảo bản hiệp định giải quyết cách kiểm tra việc bất can thiệp trên đất và trên biển.

Londres, 27-3 — Đức, Pháp, Anh, Ý sẽ lãnh phần kiểm tra giọc theo các bờ biển Tây ban nha, đại biểu Nga và Bồ đào nha chính thức từ phần việc ấy.

Đức đòi thuộc địa

Londres, 27-2 — Ông Ribbentrop trong cuộc hội kiến với ông Eden, phàn nàn về thái độ lãnh đạm của Anh đối với những vấn đề do Đức khởi xướng lên, như vấn đề thuộc địa. Không chỉ rõ các thuộc địa nào, ông Ribbentrop nói rằng vấn đề ấy là một vấn đề rất quan hệ của Đức.

Ông Eden tỏ cho khách biết rằng không thể mong Chánh phủ Anh thay đổi thái độ nên nói rằng vấn đề ấy có quan hệ đến cả các nước khác nữa. Chánh phủ Anh không thấy cách gì vượt qua các sự khó khăn do việc xẻo chia thuộc địa gây ra. Ông lại cho các vấn đề Âu châu có quan hệ hơn vấn đề thuộc địa nhiều.

Cũng có nói đến vấn đề phân chia nguyên liệu, ông Eden tuyên bố rằng không phải là ý kiến riêng của ông mà là ý kiến toàn thể Nội các.

ĐỨC
Người Đức bị bắt ở Nga

Berlin, 27-2 — Báo «Deutsche Nachrich» đăng tin rằng ngày 22-2 có viên kỹ sư Đức bị bắt tại Leningrad, Hiện có 44 người Đức bị bắt giam ở Nga, vì tuyên truyền phản đối chánh thể của Nga.

TÂY-BAN-NHA
Nội chiến

Madrid, 26-2 — Trong miền phía bắc quân chánh phủ vẫn tiến và chiếm được một cái nhà thương và một nhà máy súng đạn Lavezo trên con đường từ Oviedo đến Santander.

Trong phường San-Lazaro, quân Chánh phủ cũng tiến, loạn quân bị thiệt hại khá nhiều.

TRƯỜNG TƯ-THỤC LỚN NHẤT Ở TOURANE

KHUYẾN - HỌC

Hiệu trưởng: M. Huỳnh-Khối *cựu Giáo-viên*

Có đủ ban sư đẳng, từ lớp nhất đến lớp nhì-đồng

Kỷ-luật nghiêm
Giáo-pháp đúng

Thầy giáo đều có bằng-cấp tú tài trọn: M.M. Huỳnh-Lý và Nguyễn-Tâm, hoặc C. Đ. T. H.: M.M. Huỳnh-Học, Lê-Trữ...

Mở cửa vào ngày 1er-3-1937 ở đường Castelnau

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 2)

...người thì hỏi nhau: chỉ đã làm chị [illegible] thể vo lại có anh làm thêm vào như làm xâu, không hề nói một tiếng. Tổng lý có chức trách cầm cái công triện [illegible] nước, mà đem cái công triện ấy ký vào tờ giấy trắng, nếu ai đem tờ giấy [illegible] triện kia làm việc phi pháp, thì là tổng lý phải mang tội. Ấy vậy mà quan [illegible] tổng lý ký áp như thế, lại dạy rằng quan không phiền dân (?). Quan không phiền dân, thực ra tổng lý không tránh được sự chi phiền. Thử hỏi ngày sau, tổng lý áp triện giấy không chỉ cho ai [illegible] họ đem viết vào rồng và rắn trong tờ giấy ấy thì kẻ áp triện ấy có tội lỗi gì không!

Dân

Con đường nên sửa

KHÁNH-HÒA. — Con đường tư ích từ làng Phú-thọ ra đến làng Ngân-hà và Bá... thuộc phủ Ninh-hòa, đã hư nát từ ba năm nay. Nghe quan trên đã thu bạc tư [illegible] đóng tu bổ lại, đã lâu mà chưa thấy thực hành, hiện nay xe cộ khó bề đi lại. Đường này về mặt buôn bán thì cần [lắ]m. Mà xe ngựa đi lại khó khăn bất tiện. [Mo]ng nhà đương cuộc lưu tâm.

Thấy

Xác một người đàn bà nổi trên sông Đông-ba

HUẾ. — Lê-thị-Điền 19 tuổi, người làng Mậu tài, tổng Vĩnh trị, huyện Hương trà, ở tớ với vợ chồng ông Hai nhà số 208 quai Hàng đường thuộc phường Phú-thọ.

Gần đây thị Điền có làm mất của ông Hai một cây vải — bà Hai này làm hàng bán ở chợ Đông ba —, không rõ bà Hai có rầy sao đó, tối ngày 2 Mars, sau khi thị Điền gánh đồ cho bà Hai ở chợ về, bỏ đi đâu mất.

Đến khi 11 giờ trưa ngày 4 Mars, thì người ta thấy thây thị Điền nổi trên mặt sông Đông-ba gần trước tiệm nhà ông Hai.

Hay tin, lý hương phường Phú-thọ liền đi báo quan sở tại về khám nghiệm xong, đã giao thân nhân thị Điền nhận chôn, chưa rõ xét xử ra thế nào.

P. V.

KHO CHUYỆN

Cái cô gái gì ở Saigon, đã theo một người Tây linh, lại về ăn cắp đồ của mẹ; làm mẹ tới đến đòi thì cô xúi ông chồng đánh chí tử, chuyện ấy xảy ra trong năm, nhưng chưa ai quên.

Thì tuần lễ vừa rồi, tại Hanoi, cô thị Ninh, 47 tuổi, con bà Nghé ở phố Sìm công, bỏ nhà vài ba tháng rồi lấy người Tây linh. Bà Nghé tới khuyên về, thì thị kia ơ trả hiếu bằng nhiều giọng rõ văn minh, vẫn mắng đến mẹ cô tất thảm ra về. Đã vậy, sau đó thị Ninh còn rủ chồng tới nhà mẹ để mà hành hung!

Vì bất bình cho nỗi một bạn đồng trường bị rầy la sao đó, chiều ngày 1er Mars, các học sinh trường Mỹ thuật Hanoi bãi khóa.

Dịp đấu xảo quốc tế ở Paris năm nay công chức nào muốn đi xem, sẽ được phép nghỉ 4 tháng rưỡi. Tiền phí tổn người đi xem phải tự sắm 2 nghìn đồng.

L'EXTRÊME-ORIENT CAPITALISATION

VIỄN ĐÔNG

LẬP-BỔN

Công-ty vô danh hùn vốn 1.000.000 phật lăng, một phần tư đã góp rồi
Công-ty hành-động theo chỉ-dụ ngày 11 tháng tư năm 1930
Đăng bạ Hanoi số 473

Hôn tiền lưu-trữ 724.480$92
(Tính đến ngày 31 Décembre 1936 để tiện hoàn vốn [illegible])

Sáng lập nên bởi hội SEQUANAISE LẬP BỔN
Ở số 4 đường Jules Lefèbvre, Paris

HỘI LẬP BỔN TO NHẤT HOÀN CẦU

GIÚP NHỮNG NGƯỜI ĐỂ DÀNH TIỀN

Tổng cục ở HANOI số 52, phố Paul-Bert. — Giấy nói số [illegible]
Sở Quản-lý ở SAIGON số 66, đường Charner. — Giấy nói số 21.8.5

Bảng xổ số hoàn tiền về tháng Février 1937

Mở ngày thứ bảy, 27 FÉVRIER 1937 hồi 9 giờ sáng tại sở Tổng-cục ở số 52, phố Trang-[illegible] do ông [illegible], phó hội Trưởng Quảng-Đông, chủ tọa, các Chủ [illegible] ở PHÚC-NHẠC, KHAI Ở BẢO [illegible] cùng nhà sư NGUYỄN KHƯƠNG ở chùa ĐỒNG YÊN (Bacninh) dự ...

Những số trúng nhằm theo số đã quay ở bánh xe ra	Danh sách các người trúng số	Số tiền hoàn lại

TARIF A

Những số đã quay ở bánh xe ra: 1533 - 1617 - 1955

1.533	Phiếu không góp tiền tháng ở Hanoi.	
4.617	M. LAM VAN PHU, buôn bán, Chaudoc (phiếu 40$)	400$00
7.955	M. [illegible], Nghiệp chủ ở Sơn phú, Bến tre, Bentre (phiếu 40$)	400$00

Ancien TARIF

Lần mở thứ nhất: hoàn vốn bội phần
Những số đã quay ở bánh xe ra: 17922 - 54606

17.922	Phiếu không góp tiền tháng ở HANOI
54.606	Phiếu không góp tiền tháng ở HANOI

Lần mở thứ hai: hoàn nguyên vốn
Những số đã quay ở bánh xe ra: 1922 - 2249 - 8987 - 384 - 083 - 519 - 2707 - 347 - 1180 - 554 - 1020 - 1360 - 211 - 817 - 3911 - 2157 - 2826 - 528 - 10.

5.249	M. [illegible], 66 Quai Ferçant, Huế	1.000$00
8.987	M. [illegible], 38 phố Chánh, Dapcau (Bacninh)	500.00
9.384	M. NGO BAY, nghiệp chủ, Giadinh	500.00
12.668	M. [illegible], làm sở hỏa xa phía bắc, Hanoi	200.00
15.519	Cô [illegible], 12 phố Hàng Cót Hanoi	200.00
20.707	M. TRAN LAN, Chef de Gare Battambang	200.00
21.347	M. Nguyễn [illegible], Chủ sự Bưu điện Doanhung (Phutho)	200.00
25.180	M. NGUYEN DINH VINH, giáo học, Quangtri	200.00
39.217	Bà [illegible], 16 đường Chavassieux, Haiphong	200.00
44.911	M. [illegible], 11 phố Amiral Beaumont, Haiphong	200.00
50.826	M. HO HUU THO, Chánh tổng Bentre	200.00
51.528	M. [illegible], ở Trại Khổ Sanh, Sontay	200.00
54.010	M. DUONG VAN TY, Giáo học ở Thaba, (Bacgiang)	200.00

Lần mở thứ ba: khỏi phải góp tiền tháng
Những người có tên sau này trúng số được lĩnh phiếu miễn trừ trị giá kể ở cột thứ nhất và thể bán lại ngay theo giá tiền kể ở cột thứ hai.
Những số đã quay ở bánh xe ra: 971 - 1273 - 1 42 - 2567 - 2207 - 2949 - 1443 - 2213 - 637 - 66 - 1153 - 1043 - 366 - 404 - 25 - 7740 - 650 - 1957 - 3447.

		Cột thứ nhất	Cột thứ hai
11.567	Bà [illegible] femme M. [illegible], ở sở Kiểm-lâm, Quangngai	500$00	255$10
23.213	M. TRINH VAN QUYEN, làm thơ ký ở Gare Hanoi	200.00	112.01
36.564	M. [illegible], Thơm ký sở Kiểm lâm, Saigon.	200.00	107.66
42.028	M. DOAN TIEN, thơ ký tòa sứ, Langson.	200.00	103.40
48.450	M. [illegible], nhà sư chùa Đồng Thiện, Haiduong	200.00	102.50
52.957	TAGE[illegible]DRAUD Marguerite, 47 phố hàng Bún, Hanoi	1.000.00	510.00
56.447	Phiếu này chưa phát hành.		

Những kỳ xổ số sau định vào ngày 30 Mars 1937 hồi 9 giờ sáng tại sở Quản-lý ở số 66 đường Charner, SAIGON.

Chắc là ngài muốn có được một số vốn lớn mà mỗi tháng chỉ phải để dành một số tiền nhỏ.
Ngài cũng mong được dịp may trúng số và lãnh ngay một số tiền to tát.
Vậy ngài nên mua ngay thứ vé tiết-kiệm mới của bản-hội
«Titre A».
Được dự chia tiền lợi.
Người chủ vé gây vốn bằng cách góp tiền từng kỳ trong một thời hạn có thể kéo giãi đến 25 năm, tùy theo ý muốn, mà có thể lãnh ngay số vốn ra nếu vé mình trúng ở trong các kỳ xổ số hằng tháng, hay cũng lãnh đến hết hạn vé.

Ví dụ:

Góp mỗi tháng	Một số vốn có bảo đảm ít nhất là:
30$00 để gây	12.000$
20$00	8.000$
10$00	4.000$
5$00	2.000$
2$50	1.000$
1$00	400$

Ngoài số tiền vốn đã cam đoan, chủ vé còn được hưởng thêm tiền lời, càng ngày càng tăng lên.
Số tiền vốn của các người vào hội ở xứ Đông-Dương, tính đến cuối năm 1936 được hơn
24 TRIỆU ĐỒNG BẠC
(1) Chỉ lần đầu là phải trả thêm [illegible] của số vốn thì [illegible] vào tiền thuế bách phân.

Hội cần nhiều người đại-lý có đảm bảo chắc chắn

BÁ = TƯỚC MÔNG = THẾ = TÔN
(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)
PHÁP-QUỐC LỊCH-SỬ TIỂU-THUYẾT

Tác-giả: Alexandre Dumas — Số 147 — *Dịch-giả*: [illegible]

— Phải, tôi biết những điều ấy, vì lâu nay tôi hằng để tâm nghiên cứu các luật pháp, các hình phạt ở các nước, và tôi nhận rằng cái hình báo phục của đời thượng cổ vẫn còn hiệp ý Chúa-Trời hơn cả.

— Nếu theo hình báo phục ấy, thì, như lời ngài vừa nói khi hồi, các quan tòa chẳng là không có công việc gì cả mới sao?

— Thế nào rồi cũng có ngày như vậy.

— Nhưng bây giờ thì luật pháp của chúng ta vẫn còn có hiệu lực. Các điều khoản trái ngược nhau trong ấy không phải không có công học mà biết được.

— Tôi rất đồng ý với ngài; nhưng ngài chỉ biết về luật pháp nước Pháp, còn tôi, tôi biết cả luật pháp các nước; luật pháp nước Ăng-lê, luật pháp nước Nhật, luật pháp nước Ấn-độ, đối với tôi cũng quen thuộc như luật pháp nước Pháp đây vậy, và tôi dám cả quyết nói to lên rằng so với công việc của tôi, công việc của ngài không có mấy chút hết, và so với sự biết của tôi, sự biết của ngài cũng còn chưa thấm vào đâu cả. Ngài còn cần phải học thêm nhiều lắm nữa.

— Bá tước học những điều ấy mà làm gì?

Bá tước Mông-thế-tôn cười mỉm.

— Tôi thấy rõ rằng với cái địa vị rất cao quí, với cái danh tiếng lừng lẫy trong nước này, ngài chỉ hiểu mọi việc về phương diện vật chất, về phương diện xã hội rất tầm thường khỏi sự tại loài người mà chung qui cũng vì loài người...

Vinh-pho càng lấy làm lạ hơn nữa:

— Xin bá tước cắt nghĩa rõ thêm, tôi không được hiểu cho lắm.

— Tôi muốn nói rằng ngài xem cách xã hội tổ chức của các nước mà chỉ thấy độc chiếc các bộ phận trong cái máy chớ chưa thấy người thợ làm cho cái máy ấy chuyển động. Tôi muốn nói rằng ngài chỉ thấy trước mặt ngài, chung quanh mình ngài rặc các quan chức do các vua chúa bổ dụng, nhưng ngài lại không thấy những người do Chúa Trời đặt ra trên cả các vua chúa, trên cả các quan chức. Ấy là chỗ khuyết điểm chung của loài người. Tô-bi ngày xưa nhận vị thiên thần đến cứu ông khỏi bệnh đui mù làm một người thường. Các nước nhận Át-ti la làm một ông tướng giặc giỏi như nhiều ông tướng khác. Mãi đến khi một người tự xưng: «Ta là thiên thần do Chúa Trời sai xuống», một người tự xưng: «Ta là cái bòn đe của Chúa Trời», người ta mới nhận thấy tính cách thiêng liêng của hai người.

Vinh-pho lại hỏi:

— Vậy bá tước tự xem mình như các người ấy?

Bá tước trả lời cách rất lãnh đạm:

— Sao lại không?

Vinh-pho nghe như sét đánh bên tai:

— Xin lỗi bá tước, tôi đến đây, tôi không ngờ là đến nhà một người bác học, cao thâm khác thường. Ở nước chúng tôi đây, vì ảnh hưởng của nền văn minh, những người có được cái gia tài lớn như gia tài của bá tước, họ chỉ lo tìm cách đàn cơ, chớ không chịu mất thì giờ mà triết lý; họ cho triết lý là việc để an ủi những người vô phúc không được hưởng những của cải trên trái đất này.

— Ở đời có việc gì mà chẳng có biến lệ. Đôi mắt tinh anh của ngài có lẽ nào không nhận biết ngay chân tướng của người mà ngài nhìn hay sao? Vả chăng một vị quan tòa không phải là một người chỉ biết thi hành luật lệ cho đúng, không phải là một người giỏi tìm tòi các sự bí mật trong việc gian lận, mà là một viên đã thử linh hồn của người ta.

— Tôi thiệt chưa nghe ai nói như bá tước.

— Vì ngài chỉ lanh quanh lẩn quẩn ở trong vòng trái đất này chớ chưa hề dám bay lên các thế giới trên kia, các thế giới mà Chúa Trời dành riêng cho giống người vô hình và đặc biệt.

— Vậy bá tước nhận có những thế giới ấy, có giống người vô hình và đặc biệt.

— Sao lại không? Ngài có thấy không khí mà ngài cần để mà sống không?

— Vậy chúng ta không bao giờ thấy được giống người mà ngài nói đó sao?

— Khi nào Chúa Trời cho phép họ có hình thì ngài có thể đụng họ, có thể nói chuyện với họ.

Vinh-pho vừa cười vừa nói:

— Tôi thú thiệt rằng tôi muốn làm sao cho được biết trước khi được gặp một người trong giống người ấy.

— Khi hồi tôi đã báo trước cho ngài biết rồi, bây giờ tôi xin báo một lần nữa.

— Vậy thì bá tước là một người trong giống người ấy?

(*Còn nữa*)

Bạn đọc Sông-Hương

Sông-Hương số vừa rồi vì thợ nhà in chực đón ông Godard mất 2 ngày nên báo trễ thứ ba mới ra được.

Số 30 sẽ cho ra ngày thứ bảy sau, 13 Mars, rồi ra thường như trước.

Như thế là bỏ trống một số thứ bảy, xin bạn đọc thứ lỗi cho.

SÔNG-HƯƠNG

Lời bố cáo

Ông Y-sĩ TRƯƠNG-ĐÌNH-NGÔ ở Quinhon có lời bố cáo cùng các thân chủ xa gần, lâu nay có lòng tin cậy đến ông, hay rằng: từ 1er Février 1937 ông không cai quản bệnh viện của ông tại Quinhon nữa, vì ông cần phải nghỉ trong ít lâu đặng sang Pháp khảo cứu về y khoa. Hiện nay bệnh viện đã giao cho em ông là Bác-sĩ TRƯƠNG-GIA-THỌ tốt nghiệp khoa vệ sinh và vi-trùng; cựu bác-sĩ đại y viện thành Lyon; trị đủ các chứng bệnh; chuyên môn: lỗ tai, lỗ mũi, cuống họng.

Vậy từ nay, các thân chủ có đau gì cần bổ [illegible] đến địa chỉ dưới đây.

Docteur TRƯƠNG-GIA-THỌ
Cabinet de consultations et Clinique Médicale
N° 15, 17, 19, 21 Rue Jules Ferry
QUINHON

Các Ngài nên **DÙNG**

những **RƯỢU HẢO-HẠNG**

làm ở bên **PHÁP**

Rượu vang hảo-hạng ***BORDEAUX*** trắng và đỏ

Rượu vang tốt ***BOURGOGNE*** « Chauvenet »

Rượu bọt ***MOUSSEUX*** comte de ***VILLIERS***

Rượu sâm-banh ***CHAMPAGNE CHARLES HEIDSIECK*** ou ***LOU'S D'ARZELLES***

BÁN Ở HIỆU **POINSARD & VEYRET**

HAIPHONG – HANOI

và các hàng tạp-hóa to.

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT — SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Già say gầy rẻ ít ăn, xanh xao — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cữ dùng chóng đỏ da, mau trẻ lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHÚ Ý

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN TRỊ. Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi so phát: đau lưng, mỏi vai, mắt hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng ráo, môi khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm-bao mộng-mị văn văn.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thơ mình-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI bàn khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau.

« .... Thuốc này lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge du sang) tươi tốt trong sạch, và sát trừ được vi trùng lậu, giang-mai »

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN:

« .... Thuốc này không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu rất quí như SÂM một ông v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGŨ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

3 năm hội Cần-vương

(Tiếp theo trang 1)

... Thế là hội Quảng nam kéo vào đánh Quảng ngãi.

— Quảng nam lớn gần gấp hai tỉnh Quảng ngãi, sao Quảng nam lại thua?

— Nguyên Hội Quảng nam trước cũng ý tình lớn, người đông nên dọa cho Quảng ngãi khiếp mà phải theo, nhưng không dè Quảng ngãi cũng cố không chịu nhượng bộ, nên tức mà cử binh vào đánh. Nghe nhiều người thuật lại thì trận này, ông Tán Hàm can mà không được, nên ông làm tán tương mà không dự trận đánh ấy. Còn bao nhiêu đều phô: Quảng nam vào nuốt sống Quảng ngãi chớ gì.

Thế rồi kéo binh vào đánh, mới vào miền huyện Bình sơn, chưa đến sông Trà khúc thì bị phục binh vây đánh, những người trốn thoát về thuật lại thì đánh giữa vùng đất cày, một trận gió nam thổi to, người Quảng ngãi đàn ông đàn bà, mỗi người tay cầm cái cán liêm mà ngoặc. Ông Tán tương Hội Quảng nam là Trần Hoán (cử nhân) đương ngồi trên ngựa đốc quân, bị cán liêm quèo xuống giết chết, ông cử Duật (em ruột quan Hà Đình, đốc mặt quân giới và lương thực cũng dự trận ấy) cũng bị giết chết tại trận, Sơn phòng sứ là ông tú Phạm-đạo-Mân chạy trốn thoát. Thế là quân đều tan rã, bọn thì bị giết, bọn thì bị cắt mũi cắt tai, bọn thì trốn, lưu vết nhơ trên đoạn sử Nghĩa hội Quảng nam.

(Kỳ sau sẽ tiếp)

NAM-CHI

HẾT KHÍ LỰC Chữa rất cẩn thận, rất chóng hiến hiệu, khỏe và lâu dài.

thì dùng thuốc: PARISIAN PILLS Giá bán 2 $

LẬU CÓ MỦ mới mắc đã lâu kinh niên

Đau sưng bàng quang, sưng hàn giái, sáng giộp chảy mủ, vân vân.

Thì dùng thuốc: BLENOCOL GIBERT - 2 $

TIÊM LA Chữa rất cẩn thận, hiến hiệu, kín đáo, dễ đem, theo khi đi chơi

Dùng thuốc COMPRIMÉS de GIBERT dùng thay thuốc 606 và thuốc tiêm rất lợi. Chứa bệnh này dùng thuốc gì cũng không khỏi, dùng thuốc này thì rất hiến hiệu.

Hộp năm mươi viên: 2 $

Gởi kín đáo và recommandée nếu hiệu nhận được tiền, chèque hay mảng đa. Muốn gởi theo lối lĩnh hóa giao ngân, kèm trong thơ hỏi mua thuốc độ nửa số tiền giá thuốc.

Viết thơ mua thuốc và hỏi sách biếu và lời chỉ bảo tại:

Pho GIBERT, 19, Rue d'Aubagne, 19, MARSEILLE

Chưa thuốc; các bào chế tốt.

Máy hát

DOUGLUS - VICTROLA

Dĩa hát VICTOR, là những hiệu danh tiếng nhất

Có trên 25 kiểu máy cực tốt tân, giá thực hạ.

Có đủ hiệu dĩa hát Nam, Trung, Bắc, Tây, Tàu, Nhật-bản, Lào, Cao-miên, qui-ngài mua máy hát, hoặc dĩa hát, gởi Contre-Remboursement, khỏi chịu cước phí.

LE-VAN-TAI

Agent exclusif des Disques et Phonos

82. Rue Georges Guynemer

SAIGON

Chúc mừng năm mới

Mưởu

Tin xuân vừa tới nhân gian,
Hoa xuân trông đã muôn ngàn đua tươi,
Xuân vui vui cả một giời,
Mừng nhau chúc chữ đinh, tài niên tăng.

Nói

Bình Sửu xuân thiên tân cảnh sắc.
Khách trần gian nô nức đón chào xuân,
Bội thai lại mừng đã tới tuần,
Đường phát đạt, từ dần điều tiến bộ.
Âu Á hân phùng tân Võ lộ,
Lạc Hồng quang sán cựu giang sơn,
Cảnh muôn nhà ngọc thụ, chi, lan,
Mừng trăm phúc bình an, phú quý.
Đường tân học anh niên phấn chí,
Chốn thương trường, công nghệ chấn hưng,
Trông người gắng sức cho bằng,
Đời hoa gấm tưng bừng đua nở mặt.
An-Thành hiệu theo đường máy móc,
Giặt áo laine thức thức sẵn sàng,
Lại thêm đủ các mặt hàng,
Tuýt-so, lụa, tĩnh, kỷ càng biết bao,
Cửa số 41 hàng ĐÀO

AN-THÀNH

N° 41, Rue de la Soie, N° 41

HANOI

CÓ MỘT, KHÔNG HAI

... người có tới ... người bị bệnh PHONG-TÍCH, lắm khi bị bệnh mà không hiểu bệnh gì, ... bị dưới này số cả:

Cơm no, rượu say, vợi ham tình dục hoặc ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay, nên thụ bệnh, gọi là bệnh PHONG-TÍCH, không phải đau dạ-dày, không phải đau bụng kinh-niên.

Khi thụ bệnh: Thấy: đầy hơi, tức cổ, tức ngực, chán cơm, không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng cồ ... khi ăn uống xong rồi thì hay ợ ... khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng, khi đau lưng, đau ran trên vai, người thường ngao ngán, buồn bã chân tay, bị lâu năm sắc mặt vàng da bụng đầy. Chỉ một vài liều:

PHÒNG-TÍCH

THẦN-DƯỢC « CON CHIM »

thấy đỡ chịu hoặc khỏi ngay, không hề công phạt tỳ gì, đàn bà có thai cũng uống được.

Mỗi liều một bận uống giá: 0p.20

Mỗi liều hai bận uống giá: 0p.40

VŨ-ĐÌNH-TÂN

Ân-tứ Kim-tiền 1936

178 bis, Lachtray — HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ:

HUẾ: Vĩnh-Tường, 46, phố Gia-Long;
TOURANE: Nguyễn-hữu-Vinh ở Quảng-Cự;
NHATRANG: Kim-Anh, Librairie;
PHANTHIẾT: Lê Nam Hưng, Commerçant;
QUINHON: Đông-Lập, Avenue Khải-Định;
QUANGNGAI: Chế-Hoàng ở Sông-Vệ;
SOCTRANG: Ng.-văn-Mạnh, Maison à Caisson;
VINH: Hà-thị-Lan Maison Sinh-Hưng;
VIENTIANE: Mme Phan-thị-Lộc, rue Tafforin;
THAKHEK: Đào-Tiến Maison Nhật-Nhật-Tân;
LUANGPRABANG: Trần-văn-Chế, Entrepreneur
Các tỉnh khắp Trung-Nam-Bắc có đại-lý.

THUỐC "ÔNG-TIÊN"

có công hiệu hay không? như

1 — PHÙNG THỊ TIÊN DƯỢC HOÀN

thuốc bổ lao (số 18)

Chuyên trị và bồi bổ các chứng sau đây:

a/ Lao tâm, lao lực, khi huyết suy kém ngũ tạng lục phủ hư nhược, bần thần mệt mỏi, ăn ngủ không ngon.

b/ Người già yếu khí huyết suy kém, tì vị hư nhược, tay chơn nhức mỏi, cùng người đau dây dưa lâu ngày không mạnh, người khi hư nhược, hoặc đau mới mạnh, khí huyết yếu, trái tim yếu, tì suy, ăn không biết mùi, ngủ không thẳng giấc. Mấy bịnh trên đây dùng thuốc bổ lao này hết sức phù hạp.

Mỗi hộp 1$20. Uống đặng 8 lần, hết sức công hiệu.

2 — GIẢI PHONG SÁT ĐỘC HOÀN (số 14)

Uống lọc sạch máu dơ, giết vi trùng độc, trừ tuyệt bịnh phong ngứa và các chứng bệnh ngoài da như: Ghẻ ngứa, ghẻ phỏng, nhọt nổi mề đay bát biến, long ben, lát đồng tiền, lát voi, mụn bọc, mụn cám hay là ở kẻ tay kẻ chơn, nơi mặt lưng, ngực, cổ, dưới hán, hai bên háp về, có mụt nhỏ nhỏ nặng ra có nước đục và vàng hoặc khi không mà da thịt bồng sưng tê hay nổi mụt sần đỏ, nhứt là ở trên mặt và ngâm khó chịu. Trẻ nhỏ cũng vậy, lắm khi bị nổi mụt nơi mặt và da non, có giở gãy chảy nước đến đâu ăn lang đến đó, ngứa đầu, ghẻ chốc lở lói cùng mình, hay là người đàn bà sau khi sanh sản bắt ngứa đầu, sanh gàu rụng tóc.

Các chứng bệnh ở trên đây đều do phong độc chất chứa trong máu dơ mà sinh ra, mau dùng thuốc GIẢI PHONG SÁT ĐỘC HOÀN này trị tận gốc, giết vi trùng độc, lọc sạch máu dơ trở nên tươi tốt tinh sạch, trừ tuyệt các chứng bịnh phong ngứa, và các chứng bịnh lở lói ngoài da. Mỗi hộp 0$60 uống ba ngày.

3 — DƯỠNG TÌ HOÀN (số 18

(Trị đau bụng, đau bao tử và giúp thêm sức mạnh cho sự vận động tiêu hóa)

Những chứng đau bụng như: đau bụng vắt, đau bụng kinh niên, đau bụng máu, đau bụng bón, đau bụng kiết, đau bụng phòng tích, đau bụng hơi, đau bụng gò có cục, đau bụng sên lãi, v. v. là tại bao tử hư nhược hay là ăn đồ sống sít độc địa. Bao tử (dạ dày) là nơi chứa những vật ăn, không đủ sức vận động tiêu hóa, vật ăn ở trong bao tử mà thành ra bón uất no hơi, sinh ruột, đau bụng như trên đây. Người bịnh rất đau đớn khó chịu, ăn uống không biết mùi, lâu ngày thành sên lãi, hoặc mọc mụt ở trong bao tử, hoặc thối ruột lâu ngày chứng nào càng nguy hiểm chứng nấy, mau dùng thuốc DƯỠNG TÌ HOÀN này sự công hiệu thấy liền trước mắt. Chắc như vậy, chúng tôi dám làm cam đoan.

Mỗi hộp 0$40.

4 — HỒNG NHI TÁN (số 6)

Thuốc bột bổ trẻ em còn trong tháng đến 6 tuổi

Từ mới đẻ đến 6 tuổi, thường hay làm biếng bú ọc sữa, khóc đêm, bón uất hay là ỉa trước, ngủ đổ mồ hôi, trong mình hâm nóng ngủ không thẳng giấc hay là giựt mình hoặc tì vị yếu, ăn uống không tiêu, no hơi sình ruột, sanh ra cam tích, thực tích, nhỏ tích, bụng lớn kéo gân xanh, nước da vàng con mắt trõm lơ, cũng có lên trái, nóng mê mang, mau cho dùng thuốc HỒNG NHI TÁN người sự bồi bổ xương cốt cho đứa nhỏ mau lớn lại trừ đặng những tật trên đây hết sức công hiệu.

Bằng cớ chứng chắc là trước khi cho dùng đem cân đứa nhỏ rồi dùng sau một tuần lễ cân lại sẽ thấy đứa nhỏ nở nang và nặng cân hơn trước thập bội. Chắc như vậy, chúng tôi dám cam đoan.

Mỗi hộp 0$30

NHÀ THUỐC

ÔNG - TIÊN

TỔNG-CUỘC Tél. 20.778

Số 82 84 86-88-90-92, rue P. Blanchy prolongée, Phú-nhuận — SAIGON

Có bán khắp nơi, đồng công chăng khen ngợi tin dùng

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG:

1) DẦU XĂNG (ESSENCE) — SHELLCOOL
2) DẦU NHỚT (HUILE) — SHELL A CYL
3) MỠ (GRAISSE) — HUILE SHELL
GRAISSE SHELL

S H E L L

Có dùng mới biết; biết chắc dùng mãi.

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

Khi có tật bịnh, chỉ nên dùng thuốc của nhà thuốc ***ĐẠI-QUANG***, tốn tiền ít mà bịnh lại mau khỏi

THỐI NHIỆT TÁN ĐẠI-QUANG

hay trừ được bịnh sốt nóng, cảm mạo sương gió, nhức đầu, bần thần, bịnh sốt rét, đau tức v. v. cam đoan rất hiệu nghiệm, uống trong 5, 10 phút khỏi bịnh, trăm không sai một.

Mỗi gói giá 0$10

CAM TÍCH TÁN ĐẠI-QUANG

Trẻ nhỏ mắc các bịnh cam, biếng ăn biếng chơi, ăn không tiêu, nước da xanh vàng bụng ỏng, hay đi tướt, hoặc xông ra bọt, bụng có dun, đều là chứng cam tích, uống thuốc này ít bữa sẽ khỏi hết, lại trở nên béo tốt tươi tỉnh, mạnh khỏe vui chơi, vô tật bịnh.

Mỗi gói giá 0$10

Khắp các tỉnh, các phủ, huyện, các chợ, khắp xứ Đông-pháp đều có đại-lý.

ĐẠI - QUANG DƯỢC - PHÒNG

HANOI, 29, PHỐ HÀNG NGANG, Téléphone 805

CHOLON, 27, Boulevard TÔNG-ĐỐC-PHƯƠNG, Téléphone 30055

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG